

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 februarie 2015

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecători - Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2014, de către avocatul Bînzari Liliana în numele inculpatului

Ciobanu Oleg Andrei, născut la 07 august 1990, originar și domiciliat în s.Gura Galbenă, r-nul Cimișlia.

Termenul de examinare a cauzei:

1. 17.04.2013 - 15.11.2013 - prima instanță,

2. 13.02.2014 - 30.06.2014 - instanța de apel,

3. 06.11.2014 - 03.02.2015 - instanța de recurs.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 15 noiembrie 2013, Ciobanu Oleg a fost condamnat în baza de art.151 alin.(1) Cod penal la 4 ani închisoare.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termen de probă de 2 ani.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Ciobanu Oleg, la 28 noiembrie 2012 aproximativ la ora 18.00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în casa cet.Sava Ion din s.Gura Galbenă, r-nul Cimișlia, avînd scopul cauzării leziunilor corporale, în timpul conflictului ce s-a iscat între el și Țîpordei Igor, intenționat i-a aplicat acestuia o lovitură cu pumnul în regiunea ochiului stîng, cauzîndu-i vătămări corporale sub formă de contuzie gravă a globului ocular stîng cu plagă superficială a conjunctivei, hemaftalm, decolare de retină, echimoză, edem, care se califică ca vătămări corporale grave.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care lui O.Ciobanu în baza art.151 alin.(1) Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare, invocînd că cea aplicată acestuia cu suspendarea executării ei este una prea blîndă, la numirea căreia nu s-a ținut cont de persoana inculpatului, care nu a recunoscut vina, precum și de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvîrșite de către acesta.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2014, a fost admis apelul procurorului, casată sentința în partea aplicării pedepsei și pronunțată o nouă hotărîre în partea dată, prin care lui O.Ciobanu recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis.

Instanța de apel a constatat că starea de fapt și de drept reținută în sarcina inculpatului în baza art.151 alin.(1) Cod penal de către prima instanță și expusă conform prevederilor legii în sentință a fost probată la judecarea cauzei integral și în această parte sentința nu se contestă.

Totodată instanța a menționat că, la stabilirea măsurii de pedeapsă în privința inculpatului, prima instanță nu a ținut cont de circumstanțele stabilite în cauză, de persoana inculpatului și nejustificat a aplicat prevederile art.90 Cod penal, deoarece la aplicarea pedepsei instanța nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.61, 75 Cod penal, nu a luat în considerație că potrivit art.16 Cod penal infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria celor grave, iar în urma acțiunilor inculpatului partea vătămată s-a ales cu vătămări corporale grave.

Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de apel a menționat că, cu toate că inculpatul a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a restituit prejudiciul material părții vătămate, însă pedeapsa aplicată acestuia este neechitabilă în raport cu consecințele infracțiunii comise, considerînd imposibilă reeducarea lui în condițiile suspendării executării pedepsei în temeiul art.90 Cod penal, deoarece acesta anterior a fost condamnat, la locul de trai se caracterizează negativ, nu este încadrat în câmpul muncii și are mai multe încălcări ale ordinii publice.

În același rînd, instanța de apel a considerat că, la aplicarea pedepsei, urmează a se ține cont de faptul că inculpatul a comis infracțiunea fiind minor, iar la momentul comiterii infracțiunii sancțiunea art.151 alin.(1) Cod penal (red.25.05.2009) prevedea pedeapsa de la 3 la 10 ani închisoare, instanța fiind în drept să aplice 1/2 din pedeapsa maximă prevăzută de legea penală, însă ținînd cont de circumstanțele atenuante și excepționale stabilite în cauză, căința sinceră, recuperarea prejudiciului, vîrsta minoră în momentul comiterii faptei, inculpatului urmează a-i fi aplicată pedeapsa minimă.

5. Împotriva hotărîrii sus-menționate au declarat recursuri ordinare avocatul L.Bînzari în numele inculpatului și inculpatul O.Ciobanu care, întemeindu-și recursurile pe prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței, invocînd că motivarea deciziei instanței de apel nu corespunde circumstanțelor cauzei, fiind reținute unele circumstanțe care nu au nimic comun cu cauza dată; instanța de apel incorect a individualizat pedeapsa, stabilindu-i inculpatului una prea aspră, solicitînd menținerea sentinței primei instanțe, care corect a constatat că există posibilitatea corectării și reeducării inculpatului fără privarea lui de societate.

6. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului, care a solicitat dispunerea inadmisibilității recursurilor, Colegiul penal consideră că recursurile ordinare declarate de avocatul L.Bînzari și inculpatul O.Ciobanu urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit textului recursurilor, avocatul L.Bînzari și inculpatul O.Ciobanu, au invocat ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizînd temeiurile sus-menționate în raport cu motivele invocate în recursuri, Colegiul penal constată că ele și-au găsit confirmare la examinarea recursurilor declarate.

După cum rezultă din textul recursurilor, autorii acestora nu sînt de acord cu motivarea deciziei și cu pedeapsa stabilită de instanța de apel, considerînd că este prea aspră, solicitînd menținerea sentinței primei instanțe, care corect a constatat că există posibilitatea corectării și reeducării inculpatului fără privarea lui de societate.

Colegiul penal constată că instanțele de fond, la judecarea cauzei în privința lui O.Ciobanu, corect au stabilit circumstanțele de fapt ale cauzei dînd o calificare corectă acțiunilor acestuia în baza art.151 alin.(1) Cod penal, care nici nu se contestă de către recurenți.

În același rînd, Colegiul penal constată că instanța de apel, prin admiterea apelului procurorului, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri, stabilirea unui nou termen

de pedeapsă lui O.Ciobanu, mai aspru decât cel stabilit de prima instanță, a comis o eroare de drept la acest capitol, deoarece, la soluționarea cauzei, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.61, 75, 76 Cod penal.

Casînd sentința în latura stabilirii pedepsei lui O.Ciobanu, instanța de apel a menționat că, cu toate că inculpatul se căiește sincer în cele comise, a restituit prejudiciul material părții vătămate, instanța consideră neechitabilă pedeapsa aplicată în raport cu consecințele infracțiunii și consideră imposibilă reeducarea acestuia cu aplicarea art.90 Cod penal, deoarece anterior a mai comis și o altă infracțiune, se caracterizează nesatisfăcător, nu este încadrat în câmpul muncii. Totodată, instanța de apel a indicat că „*la aplicarea pedepsei, Curtea ține cont de faptul că inculpatul O.Ciobanu a comis infracțiunea dată fiind în vîrstă minoră ...Curtea este în drept să aplice ½ din pedeapsa maximă prevăzută de legea vizată, însă ținînd cont de circumstanțele atenuante și excepționale stabilite în cauză, și anume căința sinceră, recuperarea prejudiciului, vîrsta minoră în momentul comiterii faptei, Curtea consideră rațional de a-i aplica inculpatului pedeapsa minimă, prevăzută de art.151 alin.(1) Cod penal*”.

Colegiul penal, reieșind din materialele cauzei, constată că motivarea deciziei instanței de apel redată mai sus este improprie cauzei date, deoarece nu corespunde circumstanțelor cauzei. Prin urmare o astfel de motivare a deciziei nu poate fi menținută.

În același timp, Colegiul atestă că în cauză se constată încălcarea prevederilor art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, care stipulează că judecarea cauzei se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Reieșind din materialele cauzei, prima instanță, în seama inculpatului a reținut circumstanța agravantă „*săvîrșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate*”, la stabilirea pedepsei motivînd cuantumul ei prin prezența acestei circumstanțe agravante, care a fost menținută și de instanța de apel. Însă, după cum rezultă din textul rechizitoriului, organul de urmărire penală nu i-a reținut în seama lui O.Ciobanu această circumstanță agravantă.

Astfel, Colegiul penal conchide că, reținînd circumstanța agravantă „*săvîrșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate*”, prevăzută de art.77 alin.(1) lit.j) Cod penal, ca prezentă în cauză, de care inculpatul O.Ciobanu nu a fost învinuit prin rechizitoriu, prima instanță a comis o eroare de drept depășind volumul învinuirii, iar instanța de apel nu a corectat eroarea dată.

Prin urmare, în cauză se constată temeiul pentru recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece hotărîrile pronunțate în latura pedepsei nu cuprind motivele pe care se întemeiază soluția.

Totodată, Colegiul penal atestă că, conform prevederilor art.61, 75 alin.(1) Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia. Persoanei recunoscute vinovată de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, menționăm, echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rînd, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal în special, a prevederilor art.90 Cod penal.

În cazul săvîrșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, avînd deplină libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- natura și gravitatea rezultatului produs or a altor consecințe ale infracțiunii;
- motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului;
- conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal;
- nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină cont la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Colegiul penal constată că, atât prin actul de învinuire, cât și prin sentința primei instanțe în privința inculpatului au fost reținute *un cumul de circumstanțe atenuante*, și anume - caracteristica satisfăcătoare, lipsa antecedentelor penale, recunoașterea vinei și căința sinceră, recuperarea prejudiciului material părții vătămate, dar și comportamentul părții vătămate înainte de comiterea infracțiunii de către inculpat, în urma căruia a concluzionat că reeducarea și corectarea acestuia este posibilă fără izolare de societate, privarea de libertate în cazul dat fiind inutilă, menționând că condamnarea acestuia este posibilă cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, iar impedimente pentru aplicarea în privința acestuia a prevederilor art.90 Cod penal nu sînt.

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, ținînd seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, iar aceasta conform alin.(4) al normei menționate, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni grave, astfel că în speță nu este nici un impediment pentru aplicarea acestei norme de drept.

Mai mult, raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia pînă la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, față de cele comise, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei.

Prin urmare, reținînd faptul că în cauză sînt prezente doar circumstanțe atenuante – recunoașterea vinei, căința sinceră în cele comise, recuperarea prejudiciului cauzat părții vătămate, Colegiul penal, la stabilirea pedepsei inculpatului, ține seama de prevederile stipulate în art.75-76 Cod penal, de gravitatea faptei săvârșite, care face parte din categoria celor grave, de persoana acestuia, care se caracterizează satisfăcător, nu are antecedente penale nestinse, de lipsa circumstanțelor agravante și, avînd în vedere principiul prevăzut în art.4 Cod penal – umanismul legii penale, cât și prevederile art.61 alin.(2) Cod penal, conchide că corijarea și reeducarea inculpatului poate avea loc fără izolarea lui de societate, cu executarea condiționată a pedepsei pe un termen de probă, în temeiul art.90 Cod penal, deoarece lipsesc careva interdicții la aplicarea normei date.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărîrile instanțelor de fond, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărîre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

Prin urmare, recursurile ordinare declarate de către avocatul L.Bînzari în numele lui O.Ciobanu și inculpat urmează a fi admise, cu casarea parțială a sentinței primei instanțe și deciziei instanței de apel, în latura penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte.

7. În conformitate cu prevederile art.434, art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de avocatul Bînzari Liliana în numele inculpatului Ciobanu Oleg și inculpat, casează parțial, în latura penală, sentința Judecătoriei Cimișlia din 15 noiembrie 2013 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2014 în privința lui Ciobanu Oleg, rejudecă cauza și pronunță în această parte o nouă hotărâre, după cum urmează:

Ciobanu Oleg se consideră condamnat în baza art.151 alin.(1) Cod penal cu stabilirea pedepsei de 4 (patru) ani închisoare.

Potrivit art.90 Cod penal, se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii stabilite lui Ciobanu Oleg pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

Celelalte dispoziții ale hotărârilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 24 februarie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Ion Guzun